

มท ๐๒๐๑.๒/ว ๕๕๖

กระทรวงมหาดไทย
ถนนอัษฎางค์ กทม. ๑๐๒๐๐

๒๔ เมษายน ๒๕๕๗

เรื่อง ขอความร่วมมือแจกจ่ายเมล็ดพันธุ์เพื่อการขยายพันธุ์สะแกนา

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด

สิ่งที่ส่งมาด้วย วิธีการเพาะและขยายพันธุ์ต้นสะแกนา และเมล็ดพันธุ์สะแกนา จำนวน ๑ ชุด

ด้วยในการประชุมคณะกรรมการ พ.ร.บ.ว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยสำหรับองค์พระมหากษัตริย์ฯ พ.ศ. ๒๕๔๙ เพื่อปรึกษาประมาณสถานการณ์ และการวางแผนถวายเป็นความปลอดภัย เมื่อวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๗ ณ ห้องประชุมกรมราชองครักษ์ สนามเสือป่า ในการประชุมครั้งดังกล่าว รองสมุหราชองครักษ์ พลเอก พงษ์เทพ กนิษฐานนท์ ประธานการประชุม แจ้งถึงกรณีสำนักงานกิจการพิเศษ กรมราชองครักษ์ ได้เล็งเห็นว่า ไม้สะแกนามีประโยชน์ต่อวิถีของประชาชน อีกทั้งใช้เป็นรั้วทางธรรมชาติ ที่ทรงคุณค่า เมล็ดพันธุ์จัดหาง่าย และประหยัดงบประมาณ จึงได้ศึกษาการเพาะขยายพันธุ์ทำการเก็บรวบรวม เมล็ดจากโครงการฟาร์มตัวอย่างอันเนื่องมาจากพระราชดำรินสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ตำบลบางระกำ อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา และใช้ส่งเสริมการปลูกป่าในพื้นที่โครงการ อันเนื่องมาจากพระราชดำริน ในหลายพื้นที่ และได้มอบเมล็ดพันธุ์สะแกนาให้กระทรวงมหาดไทย ดำเนินการ ให้ผู้ที่สนใจปลูก

กระทรวงมหาดไทยได้พิจารณาแล้ว เห็นว่า การส่งเสริมการปลูกสะแกนาจะเป็นประโยชน์ ต่อวิถีชุมชน อีกทั้งเป็นการส่งเสริมการปลูกป่าเนื่องในโอกาสสมหามงคลวันพีชมงคล จึงขอให้จังหวัดมอบหมาย หน่วยงานที่สนใจ และตั้งใจปลูกอย่างจริงจัง นำเมล็ดพันธุ์สะแกนาไปขยายพันธุ์ต่อไป โดยสามารถดู รายละเอียดได้ ในเว็บไซต์กองกลาง สป. ที่ www.gad.moi.go.th หัวข้อ “เมล็ดพันธุ์สะแกนา” และหาก จังหวัดใดมีความประสงค์ต้องการเมล็ดพันธุ์ (เพิ่มเติม) ให้ขอรับการสนับสนุนได้ที่สำนักงานกิจการพิเศษ กรมราชองครักษ์ โทรศัพท์ ๐ ๒๒๘๓ ๒๒๑๗, ๐ ๒๒๘๓ ๒๒๑๘ โทรสาร ๐ ๒๒๘๓ ๒๔๔๗

จึงเรียนมาเพื่อพิจารณาดำเนินการ ทั้งนี้ให้รายงานผลการปลูกของหน่วยงานต่างๆ ให้กระทรวงมหาดไทยได้ทราบด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายประภาศ บุญยินต์)

รองปลัดกระทรวงมหาดไทย ปฏิบัติราชการแทน

ปลัดกระทรวงมหาดไทย

สำนักงานปลัดกระทรวง

กองกลาง

โทร. ๐๘ ๔๘๗๔ ๓๔๘๔

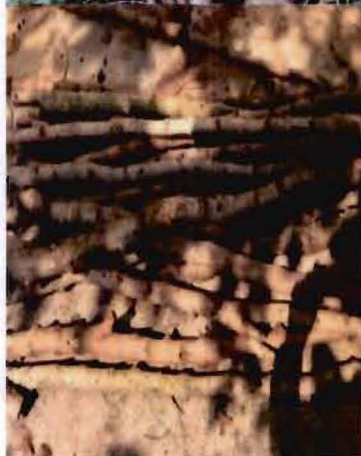
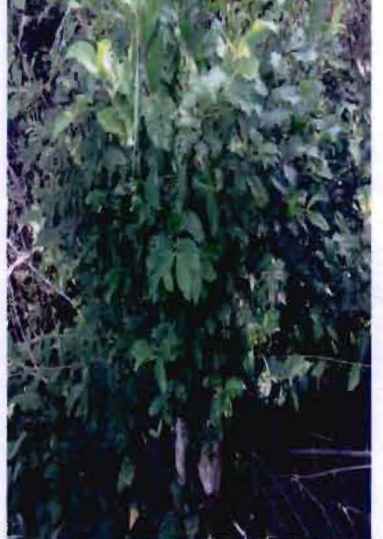
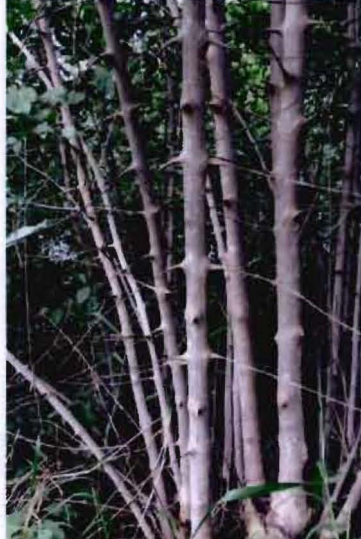
ต้นสะแกนา

สะแกนา เป็นไม้ที่ขึ้นอยู่ในเขตภาคกลางและภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย เป็นไม้ ไซ้สอย ไม้พุ่มและใช้เผาถ่านในวิถีครัวเรือนของชาวบ้าน ต้นสะแกที่โตขึ้น เมื่อตัดแล้วจะแตกยอดใหม่แล้ว เจริญขึ้น สามารถตัดมาใช้งานได้ทุกประมาณ ๒ ปี สะแกนาสามารถดูดซับคาร์บอนไดออกไซด์ได้ดี และเนื้อไม้ มีค่าคาร์บอนสูง จึงให้ความร้อนสูงและให้ไฟแรง สะแกนาจะออกดอกและตกเมล็ดปีละ ๑ ครั้ง โดยเมล็ดจะแก่และหล่นลงในช่วงเดือน มี.ค. ของทุกปี ช่วงเวลาดังกล่าวเป็นช่วงฤดูร้อน ทำให้เมล็ดสะแกที่แก่และหล่นลงมา ไม่สามารถงอกขึ้นเองได้ สำนักงานกิจการพิเศษ กรมราชองครักษ์ เล็งเห็นว่าไม้สะแกนา มีประโยชน์ต่อวิถีของประชาชน อีกทั้งใช้เป็นรั้วทางธรรมชาติที่ทรงคุณค่า เมล็ดพันธุ์จัดหาง่าย และประหยัดงบประมาณ โดยได้ศึกษาการเพาะขยายพันธุ์สะแกนา ทำการเก็บรวบรวมเมล็ดพันธุ์สะแกนา จากโครงการฟาร์มตัวอย่างอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ตำบลบางระกำ อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา และใช้ส่งเสริมการ ปลูกป่า ในพื้นที่โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ ในหลายพื้นที่ จึงขอเชิญชวนหน่วยงานและประชาชนผู้สนใจ ได้นำความรู้นี้ไปเผยแพร่และใช้ประโยชน์ตามที่จะเห็นสมควร

วิธีการเพาะขยายพันธุ์ต้นสะแกนา

๑. เตรียมแปลงเพาะชำ อยู่ในร่มไม้หรือกลางแจ้งก็ได้ ขนาดกว้างประมาณ ๑ เมตร ความยาวตามความเหมาะสม (ความยาว ๑ x ๑๐ เมตร จะเพาะกล้าไม้ได้ประมาณ ๒๐,๐๐๐ ต้น)
๒. ลงทราย รองพื้นบางๆ ประมาณ ๒ ซม. แล้วพรมน้ำปรับพื้นแปลงเพาะชำให้เรียบ
๓. การเตรียมเมล็ดสะแกนาก่อนเพาะชำ ให้นำเมล็ดสะแกนาแช่น้ำประมาณ ๑ คืนแล้วแกะเปลือกออก
๔. นำเมล็ดสะแกที่แกะเปลือกแล้ว หว่านลงบนแปลงเพาะชำแล้วโรยทรายทับบางๆ (พอดีเมล็ดสะแกนา)
๕. นำหญ้า/ฟางแห้งโรยทับบางๆ และรดน้ำเช้า-เย็น ประมาณ ๗-๑๐ วัน ต้นอ่อนจะเริ่มงอกเป็นต้นกล้าเล็กๆ
๖. ถอนต้นอ่อนที่ออกใบคู่ที่ ๒-๓ แล้วเพาะเลี้ยงในถุงชำ นำกล้าไม้ไปปลูกในฤดูฝน เมื่อไม้ได้อายุประมาณ ๒-๓ ปี จะสามารถใช้เป็นรั้วธรรมชาติได้อย่างดี นำมาใช้ทำไม้ไซ้สอย ทำพิน นำมาเผาถ่าน จะให้ไฟแรง มีประโยชน์ต่อวิถีชีวิตของชาวบ้านและช่วยลดภาวะโลกร้อน

หมายเหตุ- ในการเก็บเมล็ดสะแกนา ให้เก็บไว้ในที่ร่ม เปิดปากถุง โดยไม่นำไปตากแดด เพราะจะทำให้เมล็ดแห้ง ผ่อและตายไป ควรเพาะชำเมล็ดสะแกที่แก่กลางแปลงเพาะชำโดยเร็วพลัน เพื่อป้องกันการเสื่อมสภาพ

กรมราชองครักษ์ ได้ดำเนินการจัดส่งเมล็ดพันธุ์สะแกนา เพื่อนำไปปลูกในพื้นที่โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ และพื้นที่ซึ่งทหารรับผิดชอบหลายพื้นที่ทั่วประเทศ เพื่อให้เป็นไม้ใช้สอยของประชาชนทั่วไป หน่วยงานใดมีความประสงค์ต้องการเมล็ดพันธุ์ สามารถจัดหาได้ในพื้นที่ หรือขอรับการสนับสนุนได้ที่สำนักงานกิจการพิเศษ กรมราชองครักษ์ โทร ๐ ๒๒๘๓ ๒๒๑๗ ๐๒๒๘๓ ๒๒๑๘ โทรสาร ๐ ๒๒๘๓ ๒๔๔๗ เพื่อดำเนินการร่วมกันสร้างสิ่งแวดล้อมให้เกิดประโยชน์กับชุมชนต่อไป